

FNS KLIMAPANEL ANSLÅR AT MELLOM 20 MILLIONER OG 1 MILLIARD MENNESKER ER FORVENTET Å MÅTTE FLYKTE FRA HJEMMENE SINE SOM ET RESULTAT AV KLIMAENDRINGENE INNEN 2050.

HVORDAN PLANLEGGER DERE Å TA IMOT DE SOM VELGER Å KOMME TIL NORGE?

PRINSIPPET OM KLIMA-RETTFERDIGHET ER SENTRALT I FNS KLIMAFORHANDLINGER OG FASTSLÅR AT ALLE LAND SKAL HA FELLES, MEN ULIKT ANSVAR FOR UTSLIPPSKUTT OG KLIMATILPASSNING.

HVA SLAGS ANSVAR VIL DITT PARTI AT NORGE SKAL TA?

SAMLET SETT STÅR VERDENS MATPRODUKSJON FOR OM LAG 40 % AV ALLE KLIMAGASSUTSLIPP. VED HJELP AV SMÅSKALA LANDBRUK BASERT PÅ AGROØKOLOGISKE METODER KAN MAN REDUSERE UTSLIPPENE DRASTISK.

HVORDAN HAR DITT PARTI TENKT Å TILRETTELEGGE FOR UTSLIPPSKUTT I LANDBRUKSSEKTOREN, BÅDE NASJONALT OG INTERNASJONALT?

STORTINGSMELDINGEN "Å DELE FOR Å SKAPE", UTARBEIDET AV NÅVÆRENDE REGJERING, HANDLER I STOR GRAD OM HVORDAN NORGES UTVIKLINGSPOLITIKK MÅ FORMES I ET BÆREKRAFTIGHETSPERSPEKTIV.

HVILKE KONKRETE UTVIKLINGSPROSJEKTER VIL DITT PARTI SATSE PÅ? OG HVORFOR?

KLIMAENDRINGER RAMMER FATTIGE MENNESKER I KLIMA-SENSITIVE OMRÅDER HARDEST. ALLIKEVEL ER DET GLOBALE SØR STERKT UNDERREPRESENTERT I BESLUTNINGSPROSESSER I KLIMASAMMENHENG.

I FØLGE FNS BARNEKONVENSJON HAR UNGDOM RETT TIL YTRINGSFRIHET, TIL Å ORGANISERE SEG OG TIL Å BLI HØRT I SAKER DER DE ER BERØRT. I PRAKSIS ETTERLEVES IKKE ALLTID DENNE RETTEN, MEN UNGES DELTAKELSE POLITISKE BESLUTNINGER ER SVÆRT VIKTIG FOR DEMOKRATISKE PROSESSER.

I 2012 STILTE 29 SIVILSAMFUNNS-ORGANISASJONER SEG BAK FORSLAGET OM Å OPPRETTE ET FRAMTIDSOMBUD I NORGE - EN PARTIPOLITISK UAVHENGIG INSTITUSJON SOM SKAL FREMME RETTFERDIGHET MELLOM GENERASJONER OG JOBBE FOR Å SIKRE LANGSIKTIG POLITIKK.

PRISEN PÅ MANGE VARER ER I DAG FRAKOBLET DE REELLE SOSIALE OG MILJØMESSIGE KOSTNADENE AV PRODUKSJON, OG FØRER TIL OVERFORBRUK. SAMTIDIG FORUTSETTER DAGENS ØKONOMISKE SYSTEM ØKT FORBRUK.

HVA VIL DITT PARTI GJØRE FOR AT DE SOM BLIR RAMMET OGSÅ ER DE SOM BLIR HØRT I AVGJØRELSER OM EGEN FREMTID?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

PÅ HVILKEN MÅTE VIL DITT PARTI HJELPE UNGE Å ENGASJERE SEG I KLIMAPROBLEMATIKKEN, BÅDE I NORGE OG UNGDOM FRA DET GLOBALE SØR?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

HVA TENKER DITT PARTI OM DETTE FORSLAGET? OG HVA VIL DERE GJØRE FOR Å IVARETA FREMTIDIGE GENERASJONER I DAGENS POLITISKE BESLUTNINGER?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

HVORDAN VIL DITT PARTI TILRETTELEGGE FOR AT DET NORSKE FOLK SKAL KLARE Å REDUSERE OVERFORBRUKET?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

FOR AT KLIMASYSTEMENE SKAL STABILISERES OG IKKE FÅ KATASTROFALE FØLGER FOR MILLIONER AV MENNESKER, MÅ TEMPERATURSTIGNINGEN BEGRENSES TIL UNDER 2 GRADER. FOR Å KLARE DETTE, MÅ 2/3 AV DAGENS OPPDAGEDE FOSSILE BRENSLER IKKE UTVINNES.

I FØLGE FNS KLIMAPANEL VIL KLIMAENDRINGER SKADE HELSEN TIL MILLIONER AV MENNESKER HVIS VI IKKE ENDRER VÅRE FORBRUKSMØNSTRE. DETTE ER PÅ MANGE MÅTER VÅR TIDS MEST OMFATTENDE SOSIALE URETTFERDIGHET.

HVIS DEN GLOBALE GJENNOSNITTS-TEMPERATUREN STIGER MER ENN 2 GRADER OVER DAGENS NIVÅ, ESTIMERER FNS KLIMAPANEL AT DET ER HØY RISIKOFOR AT 20-30 % AV VERDENS PLANTE- OG DYREARTER VIL BLI UTRYDDET.

I FØLGE EN FN-RAPPORT FRA 2006 STÅR HUSDYRPRODUKSJONEN FOR HELE 18 % AV VERDENS KLIMAGASSUTSLIPP. DETTE ER MER ENN HELE TRANSPORTSEKTOREN TILSAMMEN.

HVORDAN FORHOLDER DITT PARTI SEG TIL AT 2/3 AV HITTIL KJENTE FOSSILE BRENSLKILDER IKKE BØR UTVINNES?

ER KLIMAKAMPEN DITT PARTIS KAMPSAK? OG HVIS IKKE, HVA ER DERES KAMPSAK OG HVORFOR ER DET VIKTIGERE?

HVA VIL DITT PARTI GJØRE FOR Å BEVARE KLODENS BIOMANGFOLD OG FRAMTIDIGE GENERASJONERS RESSURSGRUNNLAG?

HVA ØNSKER DITT PARTI Å GJØRE FOR Å KUTTE NORSKE KLIMAUTSLIPP MED HENHOLD TIL HUSDYRPRODUKSJON?

I FØLGE FNS MILJØPROGRAM ER DEN STØRSTE FORBRUKSTRUSSELEN MOT MILJØET VERKEN BILKJØRING ELLER PLASTPOSER, MEN RETT OG SLETT AT VI SPISER FOR MYE KJØTT.

FN OPPNEVNER KJØTTPRODUKSJON SOM EN AV DE TO-TRE STØRSTE MILJØUTFORDRINGENE I VÅR TID. FOR MILJØETS SKYLD ER DET DERFOR MER HENSIKTMESSIG Å SATSE PÅ ØKT KONSUM AV GRØNNSAKER I TIDEN FRAMOVER.

I VÅR BLE DET EN DEL MEDIEFOKUS PÅ AT KOKEBØKENE SOM BRUKES I FAGET «MAT OG HELSE» I NORSK SKOLE ER LAGET AV OPPLYSNINGSKONTORET FOR KJØTT.

HVERT ÅR BLIR 10 000 DEKAR MATJORD LAGD BRAKK I NORGE.

HVA TENKER DU OM DETTE PROBLEMET, OG HVA ØNSKER DITT PARTI Å GJØRE MED DET?

HVA VIL DITT PARTI GJØRE FOR Å ØKE DET NORSKE KONSUMET AV GRØNNSAKER I TIDEN FRAMOVER?

HVA TENKER DU SOM POLITIKER OM DETTE, I LYS AV AT FN OPPFORDRER OSS I VESTLIGE LAND TIL Å MINSKE KJØTTFORBRUKET VÅRT MED HENSYN TIL MILJØET?

HVA VIL DITT PARTI GJØRE FOR Å SØRGE FOR AT FRAMTIDIGE GENERASJONER HAR MULIGHETEN TIL Å Dyrke mat på egne ressurser?

REGJERINGEN VED FINANSDEPARTEMENTET HAR DET ØVERSTE ANSVARET FOR NORGES POLITIKK PÅ BEREKRAFTIG UTVIKLING. HVORDAN FRAMTIDIGE GENERASJONAR SINE GRUNNLEGGENDE BEHOV AV IKKE-ØKONOMISK ART SKAL IMØTEKOMMES BLIR LIKEVEL KNAPT NEVNT I DEN NYESTE PERSPEKTIVMELDINGEN.

HVORDAN VIL DITT PARTI SØRGE FOR AT RETTFERDIG FORDELING AV RESSURSER I ET LANGTIDSPERSPEKTIV BLIR IVARETATT?

NORGE ER BEST I KLASSEN PÅ Å SKRIVE UNDER MILJØKONVENSJONER, INNGÅ INTERNASJONALE FORPLIKTINGER OG UTFORME AMBISIØSE HANDLINGSPLANER, MEN VEGRER SEG LIKEVEL FOR Å SATSE PÅ KLIMAVENLIGE LØSNINGER.

HVORDAN SKAL DITT PARTI SETTE BEREKRAFTIG UTVIKLING OG FRAMTIDIGE GENERASJONERS RETTAR HØYERE PÅ DAGSORDEN?

BRUNDTLAND-KOMMISSJONEN UTTALTE I 1987: "VI LÅNER MILJØKAPITAL FRA FRAMTIDIGE GENERASJONER UTEN TANKE PÅ, ELLER MULIGHETER TIL, Å BETALE TILBAKE. VI HANDLER SOM VI GJØR FORDI VI KAN SLIPPE USTRAFFET FRA DET."

VIL DITT PARTI OPPRETTE EN OMBUDSPERSON FOR FRAMTIDIGE GENERASJONER FOR Å UNNGÅ AT DENNE PRAKSISEN FORTSETTER?

NORGE MANGLER EN INSTITUSJON SOM FORANKRER HENSYN TIL FRAMTIDEN I DAGENS POLITIKK OG NÆRINGSLIV, DERFOR LIGGER FRAMTIDEN ALDRI LENGRE FREM ENN NESTE VALG.

VIL DITT PARTI OPPRETTE EN OMBUDSPERSON FOR FRAMTIDIGE GENERASJONER SOM KAN TENKE LENGRE FRA ENN FIRE ÅR?

Å SØRGE FOR AT RESSURSENE VÅRE BLIR FORVALTET PÅ EN BEREKRAFTIG MÅTE ER EN AV DE VIKTIGESTE OPPGAVENE VI HAR SOM SAMFUNN. LIKEVEL SER VI AT LANGSIKTIGE HENSYN FOR OFTE BLIR IGNORERT TIL FORDEL FOR ØNSKE OM KORTSIKTIG ØKONOMISK GEVINST.

I DAG BRUKER VI IKKE GENMODIFISERTE ORGANISMER (GMO) HVERKEN SOM FØR ELLER MAT I NORGE, MEN VI FÅR STADIG SØKNADER OM GODKJENNING AV NYE GMO-ARTER.

EKSPERTPANELET TIL FNS MAT-SIKKERHETSKOMITÉ MENER AT FOR Å OPPRETTHOLDE MATSIKKERHETEN UTEN AT DET GÅR PÅ BEKOSTNING AV MILJØET MÅ STYRESMAKTENE I HVERT ENKELT LAND PROMOTERE ANSVARLIG FORBRUK, EFFEKTIVITET I MATKJEDEN OG EN REDUKSJON I SLØSING/KASTING AV MAT.

FLERTALLEET AV KOSTHOLDSEKSPERTER ANBEFALER EN DIETT MED MODERATE MENGDER KJØTT OG MED HOVEDVEKT PÅ FRUKT OG GRØNT. EN SLIK DIETT VIL ÒG VÆRE MER KLIMAVENNLIG ENN EN DIETT MED STORE MENGDER KJØTT.

VIL DITT PARTI OPPRETTE EN OMBUDSPERSON FOR FRAMTIDIGE GENERASJONAR SOM KAN SØRGJA FOR EI BEREKRAFTIG FORVALTING AV RESSURSANE VÅRE?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

HVA SLAGS STANDPUNKT HAR DITT PARTI PÅ GMO?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

HVA KAN DITT PARTI BIDRA MED PÅ DETTE OMRÅDET?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

HVA SLAGS FOLKEHELSESTRATEGI HAR DITT PART?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

MED KLIMAENDRINGENE VIL FORHOLDENE FOR MATPRODUKSJON ENDRE SEG KRAFTIG I STORE DELER AV VERDEN. DETTE VIL TROLIG ÒG PÅVIRKE MATVAREHANDELEN. (RUSSLAND INNFØRTE FOR EKSEMPEL FORBUD MOT KORNEKSPORT I 2010 DA AVLINGEN VAR DÅRLIG.)

STORE DELER AV KLIMAGASS-UTSLIPPENE FRA LANDBRUKET KOMMER FRA OMLEGGING AV NATURLIGE ØKOSYSTEM TIL JORDBRUKSAREAL. MYE AV FØRET TIL NORSKE KYR BLIR LAGET AV SOYA FRA BRASIL, DER NATURLIGE ØKOSYSTEM STADIG BLIR OMGJORT TIL LANDBRUKS-JORD, BLANDT ANNET FOR Å DYRKE SOYA.

GLOBALE KLIMAGASSUTSLIPP MÅ I FØLGE FNS KLIMAPANEL NÅ SITT HØYDEPUNKT INNEN 2015 DERSOM VI SKAL GREIE Å HOLDE OSS TIL EN GLOBAL TEMPERATURENDRING PÅ 2 GRADER CELSIUS.

FNS MILJØPROGRAM HAR REGNET UT AT DET PER I DAG KOSTER MELLOM 5 OG 30 MILLIARDER DOLLAR ÅRLIG FOR AFRIKANSELAND ALENE FOR Å IMØTEKOMME KLIMAENDRINGENE.

HAR PARTIET DITT EN MATSIKKERHETSSTRATEGI?

HVA SYNES DE OM DENNE MATPRODUKSJONSSTRATEGIEN?

HVOR MANGE PROSENT VIL DERE KUTTE NORSKE UTSLIPP MED OG HVORDAN SKAL DERE FÅ TIL DETTE?

MENER DERE AT NORGE SKAL BIDRA FINANSIELT FOR AT FATTIGE LAND KAN KUNNE TILPASSE SEG KLIMAENDRINGENE?

PÅ 70-TALLET TILRETTELA NORGE FOR PETROLEUMSVIRKSOMHETEN, DEN GANG HANDLET POLITIKERE UT FRA KUNNSKAPEN SOM DA FANTES. FNS KLIMAPANEL HAR SAGT AT DE RIKE LANDENE I VERDEN MÅ KUTTE SINE KLIMAGASSUTSLIPP MED 30-37,5 MILLIARDER TONN INNEN 2020.

2/3 AV VERDENS OPPDAGEDE FOSSILE BRENSSEL MÅ FORBLI I JORDA DERSOM VI SKAL NÅ 2 GRADERS MÅLET.

GJENNOMSNITTLIG SLIPPER VI ÅRLIG UT 11 TONN CO2 PER PERSON HER I NORGE, DETTE ER 10 TONN MER ENN HVA VI KAN SLIPPE UT I 2050 DERSOM VI SKAL FØLGE FNS KLIMAPANELS ANBEFALINGER.

HVORDAN VIL DERE TILRETTELEGGE FOR NÆRINGSLIV OG ARBEIDSPLASSE I FORNYBARESEKTOREN?

VIL DERE REDUSERE OLJEUTVINNINGEN I NORGE?

HVORDAN VIL DERE GJØRE DET LETTERE FOR FOLK Å GJØRE MILJØVENNLIGE VALG I HVERDAGEN?

